
Вісник

Нехай не гасне світло науки!

ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ

4 '2013

Матеріали друкуються
мовами оригіналів –
українською та російською

Науково-виробничий
фаховий журнал
2013, № 4 (71)

ВІСНИК ПОЛТАВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ АКАДЕМІЇ

NEWS OF THE POLTAVA STATE AGRARIAN ACADEMY

Адреса редакції:
36003, м. Полтава,
вул. Г. Сковороди, 1/3,
Полтавська державна
аграрна академія,
наукова частина,
тел. 0532-50-03-74
E-mail: visnyk@pdaa.edu.ua
<http://www.pdaa.edu.ua>

ЗАСНОВНИК –
Полтавська державна
аграрна академія.
Видається з грудня 1998 року.
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 17244-6014 ПР від 21.10.2010 р.

© «Вісник Полтавської державної
аграрної академії», 2013

Затверджено ВАК України як фахове видання з сільськогосподарських, ветеринарних, економічних і технічних наук. Журнал включений до переліку № 10 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (додаток до постанови Президії ВАК України від 12.06.2002 р. № 1-05/6 (чинний до 01.08.2010), постанова президії ВАК України від 27.05.2009 р. № 1-05/2, від 22.12.2010 р. № 1-05/8 та від 23.02.2011 р. № 1-05/2).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

В. І. Аранчій, головний редактор

П. В. Писаренко, заступник головного редактора

М. М. Опара, заступник головного редактора

EDITORIAL BOARD:

V. I. Aranchiy, editor-in-chief

P. V. Pysarenko, deputy editor-in-chief

M. M. Opara, deputy editor-in-chief

Редакційна колегія з галузі «Сільське господарство»:

С. Л. Войтенко, доктор сільськогосподарських наук

А. А. Гетья, доктор сільськогосподарських наук

Г. П. Жемела, доктор сільськогосподарських наук

А. В. Калініченко, доктор сільськогосподарських наук

В. М. Писаренко, доктор сільськогосподарських наук

П. В. Писаренко, доктор сільськогосподарських наук

А. А. Поліщук, доктор сільськогосподарських наук

В. П. Рибалко, доктор сільськогосподарських наук, академік НААН,
академік РАСГН

С. Ф. Суханова, доктор сільськогосподарських наук (Росія)

В. М. Тищенко, доктор сільськогосподарських наук

М. Я. Шевніков, доктор сільськогосподарських наук

S. L. Voytenko

A. A. Hetya

G. P. Zhemela

A. V. Kalinichenko

V. M. Pysarenko

P. V. Pysarenko

A. A. Polishchuk

V. P. Rybalko

S. F. Suhanova

V. M. Tishchenko

M. Ja. Shevnikov

Редакційна колегія з галузі «Ветеринарна медицина»:

В. П. Бердник, доктор ветеринарних наук

М. В. Безбородов, доктор біологічних наук (Росія)

А. М. Головко, доктор ветеринарних наук, академік НААН

В. О. Євстаф'єва, доктор ветеринарних наук

Б. П. Киричко, доктор ветеринарних наук

М. В. Рубленко, доктор ветеринарних наук, академік НААН

М. В. Скрипка, доктор ветеринарних наук

V. P. Berdnyk

M. V. Bezborodov

A. M. Golovko

V. O. Evstafyeva

B. P. Kyrychko

M. V. Rublenko

M. V. Skrypka

Редакційна колегія з галузі «Економіка»:

В. І. Аранчій , кандидат економічних наук, професор	V. I. Aranchiy
Л. М. Бойко , доктор економічних наук	L. M. Boyko
В. П. Буянов , доктор економічних наук (Росія)	V. P. Buyanov
Ж. Каня , доктор габілітований (Польща)	Zh. Kanya
Т. М. Лозинська , доктор наук із державного управління	T. M. Lozynska
П. М. Макаренко , доктор економічних наук, член-кореспондент НААН	P. M. Makarenko
Х. З. Махмудов , доктор економічних наук	Kh. Z. Mahmudov
А. Т. Опря , доктор економічних наук	A. T. Opria
В. І. Перебийніс , доктор економічних наук	V. I. Perebyinis
В. В. Писаренко , доктор економічних наук	V. V. Pysarenko
В. Пізло , доктор габілітований (Польща)	V. Pizlo
В. Я. Плаксієнко , доктор економічних наук	V. Ya. Plaksiyenko

Редакційна колегія з галузі «Технічні науки»:

Л. Ф. Бабицький , доктор технічних наук	L. F. Babytskyi
А. Ф. Головчук , доктор технічних наук	A. F. Golovchuk
О. В. Горик , доктор технічних наук, академік академії будівництва України, академік Міжнародної академії комп'ютерних наук і систем	O. V. Goryk
В. П. Дмитриков , доктор технічних наук	V. P. Dmytrykov
А. А. Дудніков , кандидат технічних наук, професор	A. A. Dudnikov
М. О. Прищепов , доктор технічних наук (Білорусь)	M. O. Prishchepov
А. А. Смердов , доктор технічних наук, академік академії інженерних наук України	A. A. Smerdov

Журнал рекомендовано до друку за рішенням вченої ради Полтавської державної аграрної академії (протокол № 4 від 26 листопада 2013 р.)

Назва, концепція, зміст і дизайн «Вісника ПДАА» є інтелектуальною власністю Полтавської державної аграрної академії і охороняється Законом України «Про авторські та суміжні права». Матеріали друкуються мовою оригіналу. При передруковуванні посилання на «Вісник ПДАА» обов'язкове. За точність цифр, географічних назв, власних імен, цитат та іншої інформації відповідає автор.

Видавець – редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії:
36003, м. Полтава,
вул. Г. Сковороди, 1/3,
корп. 4, каб. 508
E-mail: visnyk@pdaa.edu.ua

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО. РОСЛИННИЦТВО

<i>Мельник А. В.</i> Використання кластерного аналізу за підбору сортів і гібридів ріпаку ярого для вирощування в Лівобережному Лісостепу України	6
<i>Хареба В. В., Хареба О. В., Позняк О. В.</i> Зберігання селекційних форм маточних коренеплодів моркви посівної	12
<i>Філоненко С. В.</i> Продуктивність і технологічні якості коренеплодів буряка цукрового залежно від позакореневого внесення регулятора росту «Марс-1»	14
<i>Герман М. М., Маренич М. М.</i> Якість зерна пшениці м'якої озимої та шляхи її підвищення	19
<i>Коваль В. В., Наталочка В. О., Ткаченко С. К., Міненко О. В.</i> Сучасний стан забезпеченості ґрунтів Полтавської області бором	23
<i>Вдовенко С. А.</i> Формування врожаю гливи звичайної за інтенсивного вирощування	26
<i>Ківа О. В., Грибніченко В. В.</i> Дослідження впливу ультразвукової обробки води на проростання насіння цукрового буряку	30
<i>Новицька Н. В., Пилипчук М. Ю., Ситар О. В.</i> Врожайність як інтегральний показник ефективності застосування нанометалів у технології вирощування сої	32
<i>Заболотна А. В., Заболотний О. І.</i> Формування деяких показників структури врожаю пшениці ярої за застосування гербіциду «Лінтур 70 WG, в.г.» і регулятора росту рослин «Емістим С»	37
<i>Крижко А. В., Кузнєцова Л. М.</i> Вплив інсектицидів на активність ферментів пероксидази та поліфенолоксидази у листках рослин картоплі	41

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО. ТВАРИННИЦТВО

<i>Волощук В. М., Замикула В. В., Березовський М. Д., Підтереба О. І.</i> Проблемні питання щодо використання племінних ресурсів у Полтавській області	45
<i>Пальчик О. А., Дехтярева Е. А., Панчишный М. А.</i> Кормление длиннопалого речного рака корневой растительной биомассой высших растений в качестве монодиеты	49

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

<i>Борисевич Б. В., Лісова В. В., Криштол М. С.</i> Мікроскопічні зміни в нирках і міокарді курей за інфекційного ларинготрахеїту	54
<i>Козловська Г. В., Скибіцький В. Г.</i> Контроль мікрофлори біотопів тваринного організму – важливий елемент в організації отримання якісної й безпечної продукції	56
<i>Карповський В. І., Максін В. І., Трокоз В. О., Криворучко Д. І., Трокоз А. В., Шестеринська В. В.</i> Динаміка кількості еритроцитів у крові свиней різних типів вищої нервової діяльності під впливом «Йодіс-концентрату»	59
<i>Лукьянова Г. А.</i> Сравнительная характеристика противоварроатозной эффективности растительных акарицидов в различные периоды года	62
<i>Замазій А. А.</i> Морфометричні параметри росту і розвитку плода корів та амінокислотний склад амніотичної рідини	65
<i>Лясота В. П., Сідніченко І. В.</i> Доклінічні дослідження впливу препарату «Міковітам» на лабораторних щурах	69
<i>Панікар І. І., Горальський Л. П.</i> Окремі особливості імуноморфологічного становлення організму поросят віком 9 діб	73
<i>Кулинич С. М.</i> Вплив «Трифузолу» на загоєння післякастраційних ран у кнурів	77
<i>Киричко Б. П., Звенігородська Т. В.</i> Біохімічні показники крові та ротової рідини за лікування хронічного генералізованого пародонтиту у свійських котів	81
<i>Кравченко С. О.</i> Використання «Лораксону» для лікування собак за пневмоній	85

ЗМІСТ

<i>Обуховська О. В., Руденко О. П., Матюша Л. В., Полова О. М.</i> Білкові фракції сироватки крові у курей, щеплених інактивованими вакцинами проти респіраторного мікоплазмозу птиці	88
<i>Музика В. П., Стецько Т. І., Падовський В. Н., Пашковська М. В., Голобородько Т. О.</i> Ефективність нового антимікробного препарату «Цефінель» у процесі лікуванні респіраторних захворювань у свиней	92
<i>Циновий О. В.</i> Вплив дезінфектантів на клініко-біохімічні та гематологічні показники курчат-бройлерів	96
<i>Прокопенко Т. О.</i> Удосконалення системи ветеринарного радіологічного моніторингу радіоактивного забруднення сировини тваринного та рослинного походження на території України	100
<i>Скриль В. Ю.</i> Ефективність використання ультрафіолетового інтраваскулярного лазерного опромінення крові за лікування коней із травмами опорно-рухового апарату	104
<i>Корчан Л. М., Корнієнко М. В.</i> Стронгілоїдоз у кіз	107

ЕКОНОМІКА

<i>Самойлік М. С.</i> Екологічне обґрунтування соціально-економічного розвитку сільських територій за рахунок створення екопоселень	111
<i>Окселенко Н. О.</i> Особливості застосування моделей лонгітюдних даних для сільськогосподарських підприємств	117
<i>Халатур С. М.</i> Особливості механізму функціонування інвестиційного ринку в Україні	121
<i>Гордієвич О. А.</i> Вплив виробничих витрат на показники ефективності молочного скотарства регіону	125

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

<i>Арендаренко В. М., Харак Р. М., Самойленко Т. В.</i> Обґрунтування конструкції гідрообприскувальної установки тунельного типу	130
<i>Радіоненко В. М., П'янкова Ю. В., Кочетов В. П.</i> Особливості зберігання листового салату в контейнерах із модифікованим газовим середовищем	135
<i>Скакалина Е. В.</i> Підхід к решению задачи оптимизации логистики агрохолдинга	139

СТОРІНКА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

<i>Шакалій С. М.</i> Урожайність та якість зерна пшениці м'якої озимої залежно від мінерального живлення	145
<i>Шевченко І. М.</i> Зміна вмісту рухомого фосфору в ґрунті за різних систем удобрення й обробітку	149
<i>Шевніков Д. М.</i> Вплив мінеральних добрив та біопрепаратів на якість зерна пшениці твердої ярої	153
<i>Фесенко О. Г.</i> Стан поверхневих вод Полтавської області (2005–2011 рр.)	158
<i>Шкурко В. С.</i> Ефективність використання мінеральних добрив і стимуляторів росту на посівах пивоварного ячменю	162
<i>Киценко В. П.</i> Інвестиційні аспекти інноваційного розвитку АПК	166

ЮВІЛЕЇ

<i>Киричко Б. П.</i> Відданий професії (до 85-річчя з дня народження П. П. Герцена)	171
<i>Аранчій В. І., Опара М. М.</i> Незламний дух винахідника (кандидату технічних наук Є. Я. Прасолову – 70 років)	173

РЕЦЕНЗІЇ

<i>Кигим С. Л.</i> Нове видання, присвячене С. Ф. Третякову	175
Аннотации	176
Annotation	184

УДК 636.39:619:616.99:619:615

© 2013

Корчан Л. М., кандидат ветеринарних наук,

Корнієнко М. В., студентка V курсу ФВМ

Полтавська державна аграрна академія

СТРОНГІЛОЇДОЗ У КІЗ

Рецензент – кандидат ветеринарних наук О. В. Кручиненко

Наведені дані щодо поширення, вікової динаміки стронгілоїдозу у кіз в особистих підсобних господарствах Лубенського району Полтавської області (ЕІ – 42 %, П – 147,2 яєць у 1 г фекалій та 232,5 личинок у 5 г фекалій, найвища екстенсивність стронгілоїдозної інвазії відмічається у молодняку кіз 9–12-місячного віку – 85,0 %), гематологічні зміни, а також вивчена ефективність антигельмінтиків групи макроциклічних лактонів – «Івермеквету» 1 %-го і комбінованих препаратів – «Комбітрему» й «Рафензолу» за даної інвазії.

Ключові слова: стронгілоїдоз, кози, антигельмінтна ефективність.

Постановка проблеми. Стронгілоїдоз є одним із найпоширеніших гельмінтозних інвазій у кіз. Хворіє на стронгілоїдоз і людина [1, 6]. Захворювання спричиняється нематодою виду *Strongyloides papillosus* родини *Strongyloididae*, супроводжується запаленням та набряками шкіри, діареєю, бронхопневмонією, пригніченням імунної системи господаря внаслідок дефіциту Т-лімфоцитів [5–7]. Хвороба частіше протікає в хронічній формі, проявляється зниженням приросту маси тіла, м'ясної й молочної продуктивності та відставанням у рості й розвитку, що завдає значних економічних збитків господарствам і підвищує ризики ураження людей. За гострого перебігу стронгілоїдозу може спостерігатися загибель тварин, особливо молодняку [1, 6].

Окремі автори зазначають, що зараження кіз на стронгілоїдоз починається вже з двотижневого віку [5, 6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Проблема стронгілоїдозу дрібної рогатої худоби, зокрема кіз, тривалий час залишалася поза полем зору науковців. Та інформація, що стосується даної інвазії, висвітлює переважно проблеми вівчарства [1, 6–7].

За окремими літературними даними, екстенсивність даної інвазії серед кіз у світі становить близько 11–24 %, а в країнах із тропічним кліматом та у сільській місцевості цей показник сягає у середньому 35 % [5–7].

На сьогодні для боротьби з даним захворюванням пропонується чимало антигельмінтних препаратів, однак стронгілоїдоз у кіз продовжує залишатися досить актуальною й маловивченою проблемою [5, 6].

Мета даної роботи полягала у вивченні поширення, вікової динаміки стронгілоїдозу у кіз, які утримуються в умовах особистих підсобних господарств; з'ясуванні гематологічних змін за даної інвазії та визначенні ефективності антигельмінтиків групи макроциклічних лактонів – «Івермеквету» 1 %-го і комбінованих препаратів – «Комбітрему» й «Рафензолу».

Завдання – знизити поширення стронгілоїдозної інвазії у кіз і зменшити ризик зараження людини.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили протягом 2013 року з використанням проб фекалій від 108 кіз віком від одного до семи років і молодняку від семиденного віку, які належать власникам особистих підсобних господарств Лубенського району Полтавської області.

Для гельмінтокопрологічних досліджень у кіз індивідуально відбирали проби фекалій із прямої кишки за допомогою приладу для відбору проб фекалій у дрібної рогатої худоби [3].

Гельмінтоовоскопічні дослідження проб фекалій проводили за способом Котельникова і Хренова з використанням у якості флотаційного розчину аміачної селітри з густиною 1,295. Підрахунок яєць гельмінтів проводили в трьох краплях флотаційного розчину й робили перерахунок для визначення інтенсивності інвазії в 1 г фекалій [4].

Гельмінтоларвоскопічне дослідження визначали за кількісним гельмінтоларвоскопічним методом із підрахунком личинок у лічильній камері [3]. Паралельно виконували метод послідовних промивань [4].

Гематологічні дослідження крові проводили за загальноприйнятими методами [2].

За результатами гельмінтокопрологічних досліджень з урахуванням принципу аналогів

нами було сформовано сім груп тварин (шість дослідних і контрольна), яким згідно з діючими настановами до застосування вводили:

- першій групі кіз (n=10) – «Івермеквет» 1 %, підшкірно одноразово, в дозі 1 мл/50 кг маси тіла тварини;

- другій групі тварин (n=10) – «Комбітрем», перорально одноразово, в дозі 5 мл/50 кг маси тіла;

- третій групі кіз (n=10) – «Рафензол», перорально одноразово, в дозі 0,75 мл/10 кг маси тіла;

- четвертій групі тварин (n=10) – «Івермеквет» 1 %, підшкірно одноразово, в дозі 1 мл/50 кг маси тіла та 0,6 % теплий розчин молочної кислоти, внутрішньо одноразово, в дозі 500 мл на тварину;

- п'ятій групі (n=10) – «Комбітрем», перорально одноразово, в дозі 5 мл/50 кг маси тіла та відвар насіння льону, внутрішньо одноразово, в дозі 200 мл на тварину;

- козам шостої групи (n=10) – «Рафензол», перорально одноразово, в дозі 0,75 мл/10 кг маси тіла та 0,6 % теплий розчин молочної кислоти, внутрішньо одноразово, в дозі 500 мл на тварину;

- сьома група (n=10) була контрольною – препарати козам не вводили.

Антигельмінтний препарат «Івермеквет» 1 % відноситься до групи макроциклічних лактонів, містить діючу речовину – івермектин. «Комбітрем» та «Рафензол» відноситься до групи комбінованих антигельмінтних препаратів. Діючими речовинами «Комбітрему» є альбендазол та триклабендазол, а «Рафензолу» – рафоксанід, фенбендазол та левомізолу гідрохлорид. Ефективність випробуваних антигельмінтиків досліджували за зміною показників екстенсивності (ЕІ) та інтенсивності (ІІ) стронгілоїдної інвазії до і на 14-ту та 28-му добу після призначення препаратів. На основі отриманих даних визначали показники інтенсивності та екстенсивності (ІЕ, ЕЕ) препаратів.

Результати досліджень. У процесі дослідження виявили, що екстенсивність стронгілоїдної інвазії у кіз, залежно від їх віку, в середньому становила 42 %, інтенсивність інвазії – 147,2 яєць у 1 г фекалій, а за кількісним гельмінтоларвоскопічним дослідженням – 232,5 личинок у 5 г фекалій.

Результати вивчення вікової динаміки стронгілоїдозу кіз свідчать про те, що показники ЕІ та ІІ суттєво змінюються залежно від віку тварин. ЕІ у молодняку кіз до трьохмісячного віку становила 10,0 %, віком 3–6 місяців – 20,0 %,

віком 9–12 місяців – 80,0–90,0 %, у кіз 1,5–3-річного віку – 60 %, віком 4–7 років – 40 %.

Вперше личинки стронгілоїд виявляли у молодняку кіз трьохмісячного віку (ІІ – 4 яєць у 1 г фекалій, 7 личинок у 5 г фекалій), віком 3–6 місяців (ІІ – 15 яєць у 1 г фекалій, 36 личинок із 5 г фекалій), віком 9–12 місяців (ІІ – 73 яєць у 1 г фекалій, 227 личинок із 5 г фекалій). Найвищою ІІ була у кіз 1,5–3-річного віку (151 яєць у 1 г фекалій, 316 личинок із 5 г фекалій) та віком 4–7 років (280 яєць у 1 г фекалій, 462 личинок із 5 г фекалій).

За клінічного обстеження кіз було виявлено: місцеві дерматити на кінцівках – у 12 %, підвищення температури тіла до 41,5 °С із погіршенням загального стану – 7 %, ознаки бронхопневмонії – 5 %, порушення роботи шлунково-кишкового тракту – 22 %. У 54 % кіз відмічався хронічний перебіг хвороби.

За гематологічного дослідження крові у кіз, хворих на стронгілоїдоз, виявляли еозинofilію (17 %), лейкоцитоз (21 Г/л), гіпорегенеративне зрушення нейтрофільного ядра вліво, підвищення швидкості осідання еритроцитів (у середньому 3 мм/год) та олігохромемію (близко 8 г/100 мл).

Результати гельмінтоларвоскопічних досліджень щодо визначення ефективності лікування кіз за умов спонтанного зараження їх стронгілоїдами, наведені в таблиці. Дані свідчать, що в тварин першої та четвертої груп, яким вводили «Івермеквет» 1 % без та з 0,6 % молочною кислотою, відмічається найкращий терапевтичний ефект уже на 14-ту добу після лікування (ІЕ – 99 %, ЕЕ – 100 %). На 28-у добу ефективність «Івермеквет» 1 % становила 100 %. У разі застосування «Рафензолу» у тварин третьої групи інтенсивність становила на 14-й і 28-й день, відповідно, 34,7 % і 49,4 %, а у тварин шостої групи (із застосуванням 0,6 % молочної кислоти) цей показник збільшився на 6,6 %. Препарат «Комбітрем», порівняно з «Рафензолом», показав дещо вищу інтенсивність, особливо у тварин п'ятої групи, із застосуванням 0,6 % молочної кислоти (ІЕ = 85,0 %). Екстенсивність «Рафензолу» та «Комбітрему» була практично не виражена. Після проведення дегельмінтизації клінічний стан тварин усіх шести дослідних груп не відрізнявся від тварин контрольної групи.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні морфологічних і біохімічних показників крові кіз за використання антигельмінтика «Івермеквет» 1%-го.

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Ефективність застосування антигельмінтних препаратів за стронгілоїдозу у кіз

№ групи	Назва та доза препарату	Показники інвазії						
		до лікування	після лікування					
			через 14 днів				через 28 днів	
		П, лич. з 5 г фекалій	П, лич. з 5 г фекалій	ІЕ, %	ЕЕ, %	П, лич. з 5 г фекалій	ІЕ, %	ЕЕ, %
1	«Івермеквет» 1%, 1 мл/50 кг	409,0	1,7	99,6	100	0	100	100
2	«Комбітрем», 5 мл/50 кг	421,5	121,0	71,3	10	93,6	77,8	20
3	«Рафензол», 0,75 мл/10 кг	393,1	256,7	34,7	0	198,9	49,4	10
4	«Івермектин» 1%, 1 мл/50 кг, 0,6 % молочна кислота, 500 мл/тварину	358,0	1,4	99,6	90	0,4	99,9	100
5	комбітрем, 5 мл/50 кг, відвар насіння льо- ну, 200 мл/тварину	362,9	96,2	73,5	10	54,4	85,0	30
6	«Рафензол», 0,75 мл/10 кг, 0,6 % молочна кислота, 500 мл/тварину	416,3	244,4	41,3	10	204,0	51,0	20
7	контроль	360,0	308,3	–	–	371,5	–	–

Висновки:

1. В особистих підсобних господарствах Лубенського району Полтавської області стронгілоїдоз у кіз є досить поширеною інвазією (ЕІ – 42 %, П – 147,2 яєць у 1 г фекалій та 232,5 личинок у 5 г фекалій).

2. Найвища екстенсивність стронгілоїдозної інвазії відмічається у молодняку кіз 9–12-місячного віку – 85,0 %; із віком вона знижується. Інтенсивність даної інвазії, навпаки, з віком зростає й пік її виявляється у кіз 4–7-річного віку – 280 яєць у 1 г фекалій, 462 личинок із 5 г фекалій.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Капитонова В. А. Стронгілоїдоз овець, епізоотология, диагностика и терапия: дис. ...к.вет.н. : 03.00.19: «паразитология» / В. А. Капитонова. – Казань, 1980. – 129 с.

2. Кудрявцев А. А. Клиническая гематология животных / А. А. Кудрявцев, Л. А. Кудрявцева. – М. : Колос, 1974. – 339 с.

3. Методичні рекомендації щодо гельмінтоларвоскопічних досліджень стронгілятозів у дріб-

3. За гематологічного дослідження крові у кіз, хворих на стронгілоїдоз, виявляли еозинофілію (17 %), лейкоцитоз (21 Г/л), гіпорегенеративне зрушення нейтрофільного ядра вліво, підвищення швидкості осідання еритроцитів (у середньому 3 мм/год) та олігохромемію (близько 8 г/100 мл).

4. Найбільш ефективним антигельмінтним засобом за стронгілоїдозу у кіз є препарат із групи макроциклічних лактонів – «Івермеквет» 1 %, ефективність якого на 28-му добу за одноразового підшкірного введення в дозі 1 мл/50 кг маси тіла тварини становила 100 %.

ної рогатої худоби / Ю. О. Приходько, Л. М. Корчан, Ю. О. Приходько [та ін.] – Полтава, 2013. – 28 с.

4. Рекомендації щодо гельмінтологічних досліджень тварин / С. І. Пономар, Н. М. Сорока, О. П. Литвиненко [та ін.] – Біла Церква, 2008. – 78 с.

5. Чемоданкина Н. А. Стронгілоїдоз овець в Саратовской области (распространение, меры

борьбы): дис. ... к.вет.н. : 03.00.19: «паразитология» / Чемоданкина Наталия Анатольевна. – Саратов, 2007. – 130 с.

6. *Ziomko I.* Experimental invasion of *Strongyloides papillosus* in sheep // Bulletin of the Veterinary Institute in Pulawy. – 2000. – V. 44. – P. 179–186.

7. *Nwaorgu O. C., Onyali I. O.* *Strongyloides papillosus*: prenatal and transmammary infection in ewes // Revue d'élevage et de médecine vétérinaire des pays tropicaux. – 1990. – V. 43 (4). – P. 503–504.